

gang til at kjende Islandsk, end der tidligere har været. Men at grundlægge hele Undervisningen derpaa, det kan jeg aldrig i mine Dage fatte som nogen heldig Ordning. Der er endnu nogle saa, Punkter, som jeg maa ønske at berøre. Det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Hoyer-Møller) omtalte ved 2den Behandling den store Betydning af, at man nedlagde de 4 laveste Klasser i de lærde Skoler, thi saa, sagde han, kunde Faderen selv undervise sin Søn, saa kunde han have ham under Dinene og lede ham i den Retning, han ønskede. Alt det er meget sandt, naar man er saa heldig at være Søn af en Præst. Jeg er ikke saa heldig eller maatte rettere saaiheldig at være Søn af en Præst, og jeg veed, at naar der er Noget, jeg skal paafjønne i hele mit Liv, saa er det dette, at jeg blev tagen ud af en slet privat Skole og sat ind i en offentlig. Det er ikke let for den Mand, der ikke har den fornødne Dannelselse, at dømme, om den Huslærer, han har givet sin Søn, leder ham i den rigtige Retning eller overhovedet giver ham den Undervisning, for hvilken han betaler i dyre Domme. Der er derfor al Grund til at beholde de lavere Klasser for den største Del af Befolkningen. Smidlertid er der jo nu kommet et Mæglingsforslag om kun at nedlægge de to. Jeg tror ogsaa, at Mindretallet er kommet til den Erkjendelse, at det var en underlig Grændse, at gjøre Adskillelsen ved 4de Klasse, og saa dermed at indrette de nye Realskoler i en ny Form som Latinskoler; det var en overordentlig forunderlig Indretning. Et andet Punkt, jeg vilde ønske kunde saa en anden Skikkelse, end det nu har, er Spørgsmaalet om Afholdelsen af Examen udenfor de lærde Skoler. Jeg ønsker ogsaa at bevare en Examen; men jeg er overbevist om, at den vil bevare sig af sig selv. Naar man ser hen til de Kjøbenhavnske Skoler, saa kan ingen af dem paatage sig at overhøre Privatister; det er en Velvilje imod disse Skolers Bestyrere, at flere til dem knyttede Privatpersoner sungenre som Censorer der; de kunne forlange det af Velvilliesforholdet til dem for deres egne Elever, men de kunne ikke forlange, at man skal sidde 3. à 4 Dage som Censur for Elever,

som slet ikke vedkomme Skoleine. En saadan Examen maatte allsaa fornemmelig afholdes ved Metropolitanskolen, hvor det da vil blive nødvendigt, ligesom hidtil ved denne Examen, at tilkalde Examinatorer og Censorer fra andre Skoler, og jeg kan ikke tro, at Forskjellen bliver saa synderlig stor i Sagens praktiske Gjennemførelse. Et Hovedpunkt forekommer mig ikke at maatte overses. Det blev i hans Resume over Stillingen for et Dieblif siden af den ærede Drdsfører sagt, at der var ingen videre Forskjel mellem at vedtage Mindretallets Forslag og det nuværende. Der er nu Nedlæggelsen af disse to Klasser. Det er dog altid, som han indrømmer, noget temmeligt Betydeligt. Dernæst fremhævede den ærede Minister, at der efter Forslaget skal gives 30 Timer om Ugen, medens der nu gives 36. Det er en Dag om Ugen, der spares, og det er dog ogsaa Noget, som jeg syntes fortjente at henledes Opmærksomheden paa. At vinde ligesaa meget som to Søndage om Ugen er jo ellers noget Sjældent at jomnaa. Saa bliver den latinske Stil fjernet; derpaa er der tidligere anvendt uendelig mange Timer. Vi hørte af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen), hvormange Hundrede Timer han havde anvendt derpaa; nu falder den, og det er dog en Fordel. Man har endelig et blindt Syn paa Sagen, naar man tror, at man ved at følge Flertallet med dets islandske Udvikling af de lærde Skole kommer til en Skole, der er mindre latinsk end Skolen efter Mindretallets Forslag. Jeg paastaar med Bestemthed, at Mindretallets Forslag er mindre latinsk end det andet Forslags islandske og reale Retning, ikke, at tale om, at den latinske Retning desuden bliver eneherskende ved flere Skoler. Man kan jo blot se paa de Timer, der ere tiltænkte Latin, eller, naar Latinen skal høre op. Er det ikke et saa stort Fremskridt som vort Skolevæsen ikke har gjort siden 1803, at aabne Veien for Folk til, uagtet de ikke have lært saa at sige et Ord Latin, at saa Udgang ikke blot til den polytekniske Examen, men til den lægevidenskabelige, til alle Grader i det naturvidenskabelige Fakultet og til den statsvidenskabelige Examen? Latinen har al-